

DİCLE ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK BÖLÜMÜ

**MİMARLIK LİSANS PROGRAMI TEORİK DERSLER, MİMARİ, YAPI
UYGULAMA, ŞEHİRCİLİK VE RÖLÖVE TEKNİKLERİ İLE KORUMA VE
RESTORASYON PROJESİ ÖLÇME-DEĞERLENDİRME FAALİYETLERİ VE
SINAV UYGULAMA YÖNERGESİ**

Birinci Bölüm

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

MADDE 1 – Amaç ve Kapsam

Bu yönerge, Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Lisans Programı müfredatında yer alan uygulamalı ve teorik derslerindeki çalışmalarının yürütülmesi ve değerlendirilmesi konularında yapılacak işlemlerle ilgili usul ve esaslarını kapsamaktadır. Mimarlık lisans öğretim programlarına kayıtlı öğrencilerin, ölçme faaliyetleri öncesindeki ve sırasındaki yükümlülüklerini belirlemek, öğretim elemanlarının sınavların uygulanması ile ilgili sorumluluklarına ilişkin esasları düzenlemek, sınav süreleri ile ilgili genel kuralları belirleyerek öğrencilerin sınav hakkını güvence altına almak amacıyla düzenlenmiştir.

MADDE 2 – Tanımlar

Bu yönergede geçen kavramların tanımları aşağıda belirtilmiştir.

- a. **Yüksek Öğretim Kurumu:** Dicle Üniversitesi'dir
- b. **İlgili Senato:** Dicle Üniversitesi Senatosu'dur.
- c. **İlgili Fakülte Kurulu:** Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi "Fakülte Kurulu"dur.
- d. **İlgili Fakülte Yönetim Kurulu:** Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi "Fakülte Yönetim Kurulu"dur.
- e. **İlgili Bölüm:** Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi "Mimarlık Bölümü"dür.
- f. **İlgili Bölüm Kurulu:** Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü "Bölüm Kurulu"dur.
- g. **Bölüm Dersi:** Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Lisans Programı müfredatında her yarıyıl da yer alan zorunlu veya seçmeli, ön koşullu veya ön koşul içermeyen, uygulama ve teorik veya hem uygulama ve hem teorik içeren kredi ve saatleri ilgili Senato tarafından kabul edilmiş MB kodlu derslerdir.
- h. **Mimari Proje Dersi:** Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Lisans Programı müfredatında her yarıyıl da yer alan proje dersidir. Mimari Proje dersleri; Mimarlık Bölümü Lisans Programı kapsamında öğrencinin yürüttüğü uygulamalı atölye dersidir. Bu atölye dersleri mimar aday öğrencilerin farklı seviyede, programlı projelerin tasarımı ve uygulaması konusundaki bilgi birikim düzeyini ve kazandığı mesleki beceriyi geliştirerek sunmuş olduğu proje üzerinden değerlendirmeye yönelik bir çalışmadır.
- i. **Mimari Proje Jürisi:** Mimari Proje Stüdyosu kapsamında ilgili dönem boyunca dersi yürüten yarıyıl içi ve yarıyıl sonu çalışmalarını denetleyen ve değerlendiren öğretim elemanlarından oluşan kuruldur. İlgili bölüm içinden en az iki öğretim elemanından oluşur.

- j. Mimari Proje Yürütücüleri:** Proje dersi kapsamında ilgili dönem boyunca yarıyıl içi ve yarıyıl sonu değerlendirmelerinde uzmanlık alanları doğrultusunda bilgi ve birikimine başvurulanan Mimarlık Bölüm Başkanlığı tarafından dersi yürütmekle görevlendirilen öğretim elemanlarıdır.
- k. Mimari Proje Uygulama Dersi:** Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Lisans Programı müfredatında yer alan her türlü mimari meslek pratiğine ilişkin uygulama içeren tasarım ve bilgi dersi. Uygulama dersleri; Mimarlık Bölümü Lisans Programı kapsamında öğrencinin yürüttüğü her türlü uygulama; çizim, hesaplama, bilgisayar destekli tasarım, inşaat, yapı, restorasyon, kentsel tasarım teknolojilerini deneyimleme dersi. Bu dersler mimar adayı öğrencilerin farklı inşaat teknolojileri projelerinin, restorasyon projelerinin ve kentsel tasarım projelerinin; tasarımı ve uygulamasını, hesaplanmasını içerdiği gibi aynı zamanda bilgisayar destekli bir ortamda sunumu konusundaki bilgi birikim düzeyini ve kazandığı mesleki beceriyi geliştirerek sunmuş olduğu proje ve/veya yapılan sınavlar üzerinden değerlendirmeye yönelik çalışmalar bütünüdür.
- l. Mimari Uygulama Dersi Yürütücüleri:** Uygulama içeren dersler kapsamında ilgili dönem boyunca yarıyıl içi ve yarıyıl sonu değerlendirmelerinde uzmanlık alanları doğrultusunda bilgi ve birikimine başvurulanan Mimarlık Bölüm Başkanlığı tarafından dersi yürütmekle görevlendirilen öğretim elemanlarıdır.
- m. Teorik Dersler:** Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Lisans Programı müfredatında her yarıyılta yer alan kuram içeren derslerdir. Mimari kuram dersleri; Mimarlık Bölümü Lisans Programı kapsamında öğrencinin bilgi edindiği uygulama içermeyen teorik dersleri kapsamaktadır. Bu derslerde mimar adayı öğrencilerin farklı seviyede, farklı disiplinlerden bilgi edinmesi beklenmekte, edinilen bu bilgiyi, Tasarım Projelerine entegre ederek sahip oldukları bilgi düzeyinin artırılması amaçlanmaktadır.
- n. Mimari Teori Dersi Yürütücüleri:** Teorik bilgi içeren dersler kapsamında ilgili dönem boyunca yarıyıl içi ve yarıyıl sonu değerlendirmelerinde uzmanlık alanları doğrultusunda bilgi ve birikimine başvurulanan Mimarlık Bölüm Başkanlığı tarafından dersi yürütmekle görevlendirilen öğretim elemanlarıdır.

İkinci Bölüm

Mimarlık Lisans Programı Ölçme ve Değerlendirme Faaliyetleri, Uygulanması ve Puanlandırılması ile İlgili Usul ve Esaslar

MADDE 3. Ders Yürütücüsü

- a.** Her eğitim-öğretim yılından önce Bölüm Başkanlığı tarafından önerilen ve ilgili Fakülte Yönetim Kurulunca görevlendirilen mimarlık öğretim programında belirtilen derslerin işleyişinden sorumlu derslerin öğrenim kazanımlarının sağlanmasını temin edecek şekilde; işlenecek konuları, ölçme faaliyetlerini, değerlendirme ölçütlerini ve dersin iş yükü analizini içeren ders izlencesini diğer öğretim elemanları ile koordine ederek düzenleyen öğretim eleman(lar)ıdır.
- b.** Ders yürütücüleri derslerin öğrenim kazanımlarının sağlanmasını temin edecek şekilde; ölçme ve değerlendirme faaliyetlerine ilişkin sınav evraklarının hazırlanmasından düzenlenmesinden ve öğrenci işlerine tesliminden sorumludur.
- c.** Bölüm Başkanlığı tarafından, uygun görüldüğü takdirde, ders yürütücüleri arasından ders koordinatörü atanabilir.

MADDE 4. Ön Koşullu Derslere İlişkin Esaslar

- Mimarlık Lisans Programında yer alan bazı dersler, bilgi ve beceri sürekliliğinin sağlanması amacıyla ön koşullu ders olarak tanımlanabilir.
- Ön koşullu ders; bir dersin alınabilmesi için, ilgili dersin öncesinde belirlenen dersin/derslerin başarıyla tamamlanmış olmasını gerektirir.
- Ön koşullu dersler ve bunların bağlı oldukları dersler, Bölüm Kurulunun önerisi ve Fakülte Kurulunun onayı ile belirlenir ve ilgili ders planında açıkça belirtilir.
- Öğrenci, ön koşul dersini başarmadığı sürece ilgili üst yarıyıl dersine kayıt yaptıramaz.
- Mimari Proje dersleri kademeli ilerleme esasına dayandığından, bir üst yarıyıla ait Mimari Proje dersinin alınabilmesi için bir alt yarıyıl Mimari Proje dersinin başarıyla tamamlanmış olması zorunludur.
- Ön koşullu ders uygulamasına ilişkin özel durumlar ve muafiyetler Fakülte Yönetim Kurulu kararı ile değerlendirilir.

Ön Koşullu Dersler		Sağlanması Gereken Ön Koşullar	
<u>MB102</u>	Mimari Proje II	<u>MB101</u>	Mimari Proje I
<u>MB201</u>	Mimari Proje III	<u>MB102</u>	Mimari Proje II
<u>MB202</u>	Mimari Proje IV	<u>MB201</u>	Mimari Proje III
<u>MB301</u>	Mimari Proje V	<u>MB202</u>	Mimari Proje IV
<u>MB302</u>	Mimari Proje VI	<u>MB301</u>	Mimari Proje V
<u>MB401</u>	Mimari Proje VII	<u>MB302</u>	Mimari Proje VI
<u>MB402</u>	Mimari Proje VIII	<u>MB401</u>	Mimari Proje VII ve İlk 4 Dönem Dersleri
<u>MB403</u>	Koruma ve Restorasyon Projesi	<u>MB 304</u>	Rölöve Teknikleri
<u>MB106</u>	Temel Tasar II	<u>MB 105</u>	Temel Tasar I

MADDE 5. Ölçme Faaliyetleri

- Ölçme faaliyetleri, dönem içi ve dönem sonu ölçme faaliyetlerinden oluşur.
- Her dersin yürütülmesinden sorumlu öğretim elemanı, ders kapsamında gerçekleştirilecek dönem içi ve dönem sonu ölçme faaliyetlerini, nasıl uygulanacağını ve puanlama ölçütlerinin neler olacağını ders izlencesi ile beraber dönemin başında öğrencilere ilan eder.
- Mimari proje, Yapı, Şehircilik ve Rölöve Teknikleri ile Koruma ve Restorasyon Projeleri ile benzeri uygulamalı derslerde ölçme faaliyetlerine ilişkin esaslar, bu yönergenin 5. ve 6. bölümlerinde belirtilmiştir.

MADDE 6. Dönem İçi Ölçme Faaliyetleri

- Dönem içi ölçme faaliyetleri, ara sınav niteliğinde en az bir faaliyetten oluşur.
- Dönem içi ölçme faaliyetleri, normal süresi en az on dört hafta olan güz ve bahar dönemleri süresinin içine dâhildir.
- Yaz öğretimi akademik yılda Dicle Üniversitesi senatosu tarafından kabul edilen süre kapsamında yaz öğretimi dönemi süresini kapsar ve bu yönerge kapsamında güz ve bahar dönemi için uygulanan dönem içi ölçme faaliyetleri esasları geçerlidir.

MADDE 7. Ara Sınavlar

- a. Bir ders kapsamında, dönem başından ilgili sınav gününe kadar işlenmiş bir veya birden fazla konuya ilişkin öğrenim kazanımlarını ölçmek için uygulanan, izleme ve biçimlendirme amaçlı yapılan sınavlardır.
- b. Ara sınavlar; tek oturumluk yazılı sınavlar olarak uygulanabileceği gibi, kısa sınav, ödev, portfolyo, eskiz sınavı, uygulama sınavı, performans izleme veya sözlü sınav ile bunların birkaçının bileşiminden de oluşabilir;
 - **Yazılı sınav;** ilgili ders kapsamındaki kazanımlarını gözlemek üzere öğrencilere, sınav ortamı, yanıtlama süresi, soru sayısı vb. açısından standart koşullarda bir veya daha fazla soru sorulması yoluyla uygulanan ve öğrencilerin yazılı olarak yanıt vermesini gerektiren sınavlardır. Açık uçlu, kompozisyon tipi, çoktan seçmeli, eşleştirmeli, kısa cevaplı, doğru-yanlış türü vb. farklı soru yapıları içerebilen bu tür sınavlarda puanlama, öğretim elemanı tarafından hazırlanan puanlama anahtarı ile yapılır.
 - **Kısa sınav;** bir derse ilişkin öğrenim kazanımlarını, ilgili dönem boyunca sık aralıklarla ölçmek için kısa süreli oturumlarla uygulanan ve yoğunlukla tek bir konu başlığını kapsayan dar kapsamlı sınavlardır. Kısa sınavlar için uygulama/sınav programı ilan edilmez ve bu sınavlar, ders saatlerinde uygulanır. Elektronik ortamda yapılan kısa sınavlar için aynı şartlar geçerlidir.
 - **Ödev;** derste işlenen konular kapsamındaki kazanımların pekiştirilmesi/tekrarı amacıyla öğrencilere verilen problem çözme, rapor yazma, özetleme, çizim, maket vb. uygulamaları kapsar. Ödevlerin puanlandırılması, ders bilgi paketlerinde belirtilen oranlara göre yapılır. Ödevin teslim tarihi, ödev kapsamında öğrenciden beklenen kazanımlar ve ilgili puanlama anahtarı, öğretim elemanı tarafından öğrencilere ders izlencesinde bildirilir. İlan edilen sürede teslim edilen ödev tam puan üzerinden değerlendirilir. Geç teslim edilen ödevler için yapılacak işlemler, ilgili öğretim elemanı tarafından belirlenir ve öğrencilere duyurulur.
 - **Eskiz sınavı;** öğrencinin belirlenen bir konu üzerinde bilgi birikimini, analiz ve sentez becerisini, bir tasarım problemine yönelik çözüm önerilerini çizimle ifade etmesi beklenen bir ölçme aracıdır.
 - **Uygulama sınavı;** uygulamalı atölye derslerinde kazanılan yeterliliklerin belirlenmesinde kullanılan ölçme aracıdır. Uygulama sınavı çizim, taslak hazırlama, çekim, laboratuvar, model çalışmaları gibi çalışmaların biri veya birkaçından oluşabilir.
 - **Performans izleme;** uygulamalı derslerde, öğrencinin verilen göreve ilişkin ortaya koyduğu çalışma performansı üzerinde yapılan izleme faaliyetidir. Bu değerlendirme, ilgili çalışma takvimine göre yapılır.
- c. Ara sınav sayısı, sınavın biçimi, sınavın tarihi, dönem içinde yapılan çalışmalar ile verilen ödevlerden hangilerinin ara sınav olarak değerlendirmeye alınacağı ve ara sınavlar ile diğer dönem çalışmalarının ders başarı notuna katkısı bölüm/program kurulu kararları doğrultusunda ilgili öğretim elemanınca belirlenir ve dönemin ilk haftası içinde öğrencilere duyurulur.

- d. Ara sınavlara ya da yerine geçecek çalışmalara geçerli mazereti nedeniyle katılamayan öğrenciler için, mazeretlerini belgelemek kaydıyla, ara sınav yerine geçecek ölçme faaliyetleri mazeret sınav tarihinde düzenlenir. Bu öğrencilerin mazeretinin geçerliliği ve uygulanacak işlem, ilgili birim tarafından değerlendirilerek belirlenir.
- e. Ara sınav yerine geçecek ölçme faaliyetlerinin tarihi, sınav tarihinden en az 2 hafta önce duyurulur.

MADDE 8. Derse Devam

- a. Öğrencinin derse katılımı ve devam yükümlülüğünün %70'ini yerine getirmiş olması gerekmektedir.
- b. Ara sınav, mazeret, final ve bütünlemede değerlendirmeye alınması için öğrencinin devam koşulunu (Dicle Üniversitesi Öğrenci Yönetmeliğine göre) yerine getirmiş olması gerekmektedir.

MADDE 9. Dönem Sonu Ölçme Faaliyetleri

- a. Dönem sonu ölçme faaliyetleri, dönem sonu sınavı ve bütünleme sınavından oluşur.
- b. Dönem sonu ölçme faaliyetleri, normal süresi en az on dört hafta olan güz ve bahar dönemleri süresinin dışında tutulur.
- c. Bütünleme sınavı derse devam zorunluluğunu yerine getirmiş ve dönem sonu sınavına girmeye hak kazanmış olduğu halde bu sınava girmemiş veya dönem sonu sınavında başarısız olan öğrenciler için yapılan, dönem sonu sınavının mazeret sınavı niteliğinde olan sınavlardır.
- d. Bir dersin, dönem boyunca gerçekleştirilmeye çalışılan tüm öğrenim kazanımlarını kapsayacak nitelikte uygulanan, değer biçmeye, düzey belirlemeye yönelik sınavlardır.
- e. Dersler için final sınavının ders bilgi paketlerinde belirlenen şekliyle yapılmayacağı durumunda sınav yerine geçecek ölçme faaliyetinin şekli, dönem başında ilgili birimler tarafından karara bağlanır ve bölüm başkanlıklarınca öğrencilere duyurulur.
- f. Final sınavına ya da yerine geçecek diğer faaliyetlere ilişkin uygulama takvimi, sınav takviminde belirtilir ve sınavın/faaliyetin gerçekleşeceği günden en az iki hafta önce ilgili öğretim elemanı tarafından ilan edilir.
- g. Dönem sonu sınavında başarılı olan ve geçer not alan öğrenciler bütünleme sınavına katılamazlar.
- h. Ders geçme notu 60'dır. Öğrencilerin geçip- kalma durumunu ara sınavın (vize) %40'ı, final veya bütünlemenin ise %60'nın toplamı belirler.
- i. Bütünleme sınavı puanı, final sınavı puanı yerine geçer.
- j. Bütünleme sınavının mazeret sınavı yoktur.

MADDE 10. Dönem Sonu Ölçme ve Değerlendirme Faaliyetlerine Katılabilme Şartı

- a. Öğrenciler izledikleri öğretim programında yer alan; teorik ve uygulamalı dersler için öğretim elemanının gerekli gördüğü ve dönem başında açıkladığı ara sınav ve diğer akademik çalışmaların tümüne katılmakla yükümlüdür.
- b. Öğrenci, uygulamalı, teorik ve hem teorik hem de uygulamadan oluşan derslerin %70'ine devam etmek zorundadır.
- c. Devam koşulunu ve öğretim elemanının ders için belirlediği ve dönem başında ilan ettiği ara sınav, ödev, proje vb. diğer koşulları sağlamayan öğrenciler final ve bütünleme sınavına giremezler.
- d. Final sınavına ya da yerine geçecek diğer faaliyetlere katılabilme koşulunu yerine getirmeyen öğrencilerin listesi, ilgili öğretim elemanı tarafından sisteme yüklenerek ilan edilir.
- e. Final ve bütünleme sınavına girme hakkı kazandıkları hâlde özel izinli olarak üniversite dışındaki bir etkinliğe katıldıkları için final ve bütünleme sınavına giremeyen öğrencilerin mazeretlerinin ilgili yönetim kurulunca kabulü durumunda bu öğrencilerin final ve bütünleme sınavı veya final ve bütünleme sınavı yerine geçecek ödev teslimi ve benzeri hakları kullanma zamanı ilgili yönetim kurulunca belirlenir.
- f. Aldığı bir dersin yarıyıl sonu sınavlarına girebilmesi için gereken şartların tümünü yerine getirmemiş olan bir öğrenci, o dersi tekrarlamak zorundadır. Seçmeli Derslere yönelik ders tekrarı Dicle Üniversite (yönetmelik(ler)ince) Seçmeli Dersler kapsamında uygulanacak esaslara ilişkin olarak belirlenir.

MADDE 11. Tek Ders Sınavı

- a. Mezuniyet durumunda olup sadece teorik bir dersten başarısız olan öğrencilere dönemine bakılmaksızın bir sınav hakkı verilir ve alınan not ara sınavlar dikkate alınmadan değerlendirilir.
- b. Tek ders sınavından başarısız olan öğrenci ilgili dersi, derse normal kayıt yaptırarak, devam zorunluluğu olmadan dersin tüm diğer yükümlülüklerini yerine getirerek alabilir.
- c. Mimari proje, Yapı Uygulama, Şehircilik, Rölöve Teknikleri ve Koruma ve Restorasyon Projesi ile diğer uygulamalı dersler için tek ders sınavı yapılamaz.

Üçüncü Bölüm

Mimari Proje, Şehircilik Projesi, Koruma ve Restorasyon Projesi ve Yapı Uygulama Projesi Dışında Kalan Derslerin Sınavlarının Yürütülmesi

MADDE 12 – Sınav Takvimi ve Programlarının İlanı

- a. Ara sınav Dönem sonu ve bütünleme sınavları için sınav takvimleri Bölüm başkanlığı ve lisans sınav programı hazırlama komisyonu tarafından oluşturulur. Sınav takvimleri, birimler tarafından sınavların başlamasından 10 gün önce, ilan panolarına asılmak ve/veya bölüm/program web sayfasında yayınlanmak suretiyle öğrencilere duyurulur.

- b.** Sınav takvimleri, sınavların yapılacağı tarih, sınav başlangıç saati, sınav süresi ve sınav yeri bilgilerini kapsar. Gerekli görülen hallerde sınav tarihi, sınav yeri, süresi ve sınav başlangıç saatine ilişkin Bölüm Başkanlığınca değişiklik yapılabilir.
- c.** Sınavlar, bir gün içinde yapılabileceği gibi dersin özelliğine göre birden fazla güne de yayılabilir.
- d.** Akademik takvim yoğunluğu halinde, ilgili birim kararı ile bazı derslerin sınavlarının ve/veya teslimlerinin, çalışma saatleri dışında veya Cumartesi – Pazar günlerinde yapılmasına karar verilebilir.
- e.** Ara sınav veya dönem sonu sınav takvimlerinin öğrencilerin bir akademik gün içerisinde alttan aldıkları derslerin sınavları hariç en fazla üç sınav almalarını sağlayacak şekilde düzenlenmeleri tercih edilir. Ancak zorunlu durumlarda bir akademik gün içerisinde daha fazla sayıda sınav yapılabilir. Uygulamalı derslerin ödev, proje teslim tarihleri bu kapsam dışındadır.

MADDE 13. Sınav organizasyonu

- a.** Sınavlar, Mimarlık Bölüm Başkanlığı tarafından ilan edilen tarih ve saatte belirtilen salonlarda gerçekleştirilir.
- b.** Dönem içi veya dönem sonu ölçme faaliyetleri ve sınavlar için ilgili öğretim elamanı veya varsa sınav koordinatörü ek salon taleplerini bölüm başkanlığına yazılı olarak, sınav tarihinden en az iki hafta önce bildirir. Uygun hallerde ek salon tahsisi ilgili birim tarafından yapılır
- c.** Zorunlu hallerde Dekanlık/Bölüm Başkanlığı ilan edilen sınav salonlarını değiştirebilir.
- d.** Sınav programı hazırlanırken öğrenci sayısı ve salon kapasiteleri esas alınarak gerekli gözetmen sayısı belirlenir.

MADDE 14. Ders Yürütücüsünün Görev ve Sorumlulukları

- a.** Ders yürütücüsü, sınav evraklarını hazırlamak ve sınavın düzen içinde yapılmasını sağlamakla yükümlüdür.
- b.** Tüm sınav evraklarında; dersin adı, bölümü, öğrenci adı-soyadı, tarih, imza bölümlerinin yanı sıra her sorunun puan değeri ve soruların program çıktıları ile ilişkisini belirten notların bulunması zorunludur.
- c.** İlgili öğretim elemanı tarafından sınav evraklarına paraf atılmalı ve paraflanmış kâğıtlar sınav sonunda öğrenci tarafından mutlaka teslim edilmelidir.
- d.** Sınav evraklarını saklama süresi 2 yıldır ve dersin yürütücüsü bundan sorumludur.
- e.** Final ve bütünleme sınavları değerlendirmesi sonucunda en düşük geçer not ve en yüksek not alan öğrencilerin sınav kâğıtlarının bir kopyası akreditasyon komitesine teslim edilir.

MADDE 15. Gözetmenin Görev ve Sorumlulukları

- a. Gözetmenler; sınav düzenini sağlamak, materyalleri dağıtmak, kimlik kontrolü yapmak ve kâğıtları toplamakla yükümlüdür.
- b. Gözetmenler, sınav başlama saatinden en az 15 dakika önce sınav salonuna gelerek salonu sınav oturma düzenine getirir ve sınav süresince görevli olduğu sınav salonundan ayrılmaz ve başka bir işle ilgilenemez.
- c. Sınav bitiminde gözetmenler; evrakları sıralar, liste ile karşılaştırır, toplam öğrenci sayısını yoklama altına yazıp imzalar ve evrakları kontrol ederek bir dosya içinde dersin öğretim elemanına teslim eder.
- d. Sınav esnasında gözetmenler, sınav evrakının her türlü güvenliğinden sorumludur.

MADDE 16. Sınav Düzeni ve Yetki

- a. Sınavın sağlıklı yürütülmesinden dersin öğretim elemanı ve gözetmenler sorumlu ve yetkilidir.
- b. Öğretim elemanları öğrencilerin oturacağı yerleri belirleme ve gerektiğinde değiştirme yetkisine sahiptir; öğrenciler verilen talimatlara uymakla yükümlüdür.

MADDE 17. Sınav Süresi ve Giriş-Çıkışlar

- a. Öğrenciler, sınav saatinden en az 10 dakika önce sınav salonunda hazır bulunmalıdır.
- b. Sınavın ilk 15 dakikası içinde salondan çıkış yasaktır; sınava geç kalanlar görevli denetiminde alınabilir, ancak sınavı bitirip çıkan öğrenci olmuşsa geç gelenler sınava alınmaz.

MADDE 18. Öğrencilerin Yükümlülükleri ve Yasaklar

- a. Sınava girişte Dicle Üniversitesi öğrenci kimliğinin bulundurulması zorunludur; kimlikler kontrol için sıranın koridor tarafına, açık şekilde bırakılmalıdır.
- b. Kalem, silgi, cetvel, hesap makinesi gibi araçları sınavdan önce öğrenci temin etmelidir; sınav sırasında malzeme alışverişi kesinlikle yasaktır.
- c. Sınav evrakı üzerindeki tüm kimlik ve ders bilgileri eksiksiz doldurulmalıdır.
- d. Sınav esnasında öğrencilerin birbirleriyle iletişim kurması (konuşma, işaretleşme vb.) yasaktır ve kopya kapsamında değerlendirilir.
- e. Cep telefonu, akıllı saat, kulaklık vb. teknolojik araçların sınav salonunda bulundurulması yasaktır ve bu cihazlar hesap makinesi veya saat amacıyla kullanılamaz.

- f. Sınav sırasında masaların üstü ve altı boş olmalı; ders notları ve kişisel eşyalar öğretim elemanı veya gözetmen tarafından gösterilen yere bırakılmalıdır.
- g. Öğrenciler oturdukları sırayı kontrol etmekle yükümlüdür; sıra üzerinde kopya sayılabilecek yazı, bilgi vs. bulunması halinde durum görevliye bildirilmelidir. Tespit edilmesi durumunda yazılar fotoğraflanarak disiplin işlemi uygulanır.

MADDE 19. Yaptırım

- a. Bu esaslara aykırı davranışlarda bulunan öğrenciler hakkında Yükseköğretim Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Dördüncü Bölüm

Mimari Proje Dersleri Uygulama ve Değerlendirme Esasları

MADDE 20. Mimari Proje Dersleri

- a. Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nde öğrenciler, dört yıllık eğitimleri boyunca her dönem Mimari Proje dersleri başlığı altında mimari tasarım üretimine yönelik çalışmalar yapmakla yükümlüdür.
- b. Mimari Proje eğitimi, mimarlık eğitiminin ana eksenini oluşturur ve öğrenciye,
 - Eğitim aşamasında mimarlık ve tasarım üzerine düşünme, yaratıcılığını geliştirme ve belirli bir süre içerisinde seçenekleri değerlendirip projelendirerek senteze ulaşma,
 - Mesleğini sürdürme aşamasında öğrenciye eğitimi sürecinde edindiği bilgi birikimini değerlendirme ve kullanma becerisi kazandırmayı amaçlar.

MADDE 21. Mimari Proje Eğitiminin Aşamaları ve Yürütülmesi

- a. Mimari Proje dersleri, öğrenci tarafından mimarlık eğitimi sürecinde kazanılan mekân oluşturma, mimari problemi çözme, üç boyutlu kompozisyon oluşturma ve geliştirmeye yönelik tüm bilgi ve becerilerin sentezi niteliğindeki çalışmaları içermektedir.
- b. Mimari Proje derslerinde öğrencilerden müfredata uygun olarak belirlenen konularda proje çalışmaları yapmaları beklenir.
- c. Mimari proje çalışmaları, proje yürütücülerinin yönetiminde, mimarlık stüdyolarında gerçekleştirilir. Bu dersler, yürütücülerin eleştiri ve tashihleri ile öğrencinin kendi bilgi birikimi, konu ile ilgili analizleri ve araştırmalarından beslenerek yürütülen çalışmalardır.
- d. Proje konuları, eğitim başlamadan ilgili öğretim elemanlarınca belirlenir. Proje koordinatörü tarafından ilk derste konu başlığı, ihtiyaç programı ve çalışmanın yapılacağı arazi ile ilgili genel bilgiler öğrencilere duyurulur.
- e. Mimari proje derslerinden ilki Mimari Proje I dersidir. Bu derste öğrenciler, öncelikle tasarım eğitimine hazırlık niteliğinde olan 2 boyutlu tasarım çalışmaları yaparlar.

Ardından, o zamana kadar kazandığı temel tasarım bilgi ve becerisini kullanacağı düzeyde, strüktürle de tanışacakları bir proje üretirler. Öğrencilerden, projelerini yürütücülerin yönlendirmeleri doğrultusunda geliştirmeleri beklenmektedir.

- f. Mimari Proje II dersinde öğrencilerden tek amaçlı, en çok iki katlı ya da merdivenle bağlı iki döşeme düzenli betonarme karkas konut yapısının çevresi ile bağlantılı olarak işlevsel, mekânsal ve yapısal özelliklerinin analizi ve bunların sentezinin uygun ölçek ve teknikte proje ve maketle ifadesi ve ayrıca mekânların diziminden oluşan, eğimli çatı çözümlerini bünyesinde barındıran, güneş yönlerini dikkate alan, eğimli bir arazide iki katlı bir konut tasarımı ve sunumunun gerçekleştirilmesi beklenmektedir.
- g. Mimari Proje III dersinde tek katlı yatay çok fonksiyonlu bir yapının tasarımı beklenmektedir.
- h. Mimari Proje IV dersinde öğrencilerden kent ilişkileri, yönetmelikler, düşey sirkülasyon, bina güvenliği sorunlarının uygulamalı olarak tanıtılıp işleneceği çok katlı binaların site şeklinde tasarım çözümleri beklenmektedir.
- i. Mimari Proje V dersinde öğrencilerden kent ilişkileri, yönetmelikler, düşey sirkülasyon, bina güvenliği sorunlarının uygulamalı olarak tanıtılıp işleneceği tek fonksiyonlu çok katlı binaların tasarım çözümleri (Deprem yönetmeliğine uygun taşıyıcı sistem tasarımı, otopark, sığınak, peyzaj, asansör, yangın, engelli, akustik, ısı yalıtımı vb. yönetmeliklerine uygun) beklenmektedir.
- j. Mimari Proje VI dersinde öğrencilerden karmaşık ve yeni işlevlere yönelik, az ve çok katlı kitle kompozisyonları ile değişik taşıyıcı sistem seçimleri gerektiren bina komplekslerinin tasarımı ve geliştirilmesi beklenmektedir.
- k. Mimari Proje VII dersinde öğrencilerden birden fazla fonksiyon ve geniş açıklıklı taşıyıcı sistem içeren karmaşık ve yeni işlevlere yönelik az ve çok katlı kitle kompozisyonları ile değişik taşıyıcı sistem seçimleri gerektiren bina komplekslerinin tasarımı ve geliştirilmesi beklenmektedir.
- l. Son proje olan Mimari Proje VIII’de ise öğrenci tashihler olmadan bağımsız olarak proje üretir. Bölüm başkanlığınca görevlendirilen jürilerce sınanan çalışmalar, bağımsız ve güdümsüz, ancak denetimli yürütülen çalışmalardır.
- m. Dönem içinde akademik takvimde ilan edilen ara sınav ve yarıyıl sonu sınav tarihlerinde öğrenci, Madde 25’te belirtilen çalışmaları teslim eder.

MADDE 22. Mimari Proje Derslerinde Grupların Oluşturulması

Mimari Proje I, II, III, IV, V, VI, VII ve VIII derslerinde öğrenciler aşağıdaki esaslara göre gruplara ayrılırlar.

- a. Dönem başında, öğrenci sayısı proje yürütücüsü sayısına bölünerek proje gruplarının öğrenci sayısı belirlenir.
- b. Proje dersini alan öğrenciler ders kayıtları esnasında grup hocalarını kendileri seçer.

- c. Öğrencinin mümkün olduğu ölçüde önceki projelerde çalıştığı proje yürütücüsünden farklı bir yürütücü ile birlikte çalışması sağlanır.
- d. Öğrenciler zorunlu durumlar haricinde grup değişikliği yapamazlar.

MADDE 23. Mimari Proje Derslerinde Dikkate Alınacak Hususlar

- a. Mimari proje dersleri birbirinin devamı niteliğinde olduğu için ön koşullu derslerdir. Öğrencilerin, ders almaya hak kazanması için önkoşulları yerine getirmesi gerekmektedir. Öğrenci bir proje dersini alabilmek için bir önceki proje dersini başarıyla tamamlamış olmalıdır.
- b. Öğrencinin derse katılımı ve devam yükümlülüğünün %70'ini yerine getirmiş olması gerekmektedir. Bu kural üniversite öğrenci işleri tarafından düzenlendiği şekilde uygulanır.
- c. Proje derslerinden kalan öğrenciler bir önceki sene devam yükümlülüğünü yerine getirmiş olsa dahi, bu dersin tekrar alınması durumunda öğrencinin yeniden devam yükümlülüğünü sağlaması zorunludur.
- d. Öğrencilerin projeler için belirlenen ilgili alan çalışmalarını, analizleri ve belirlenen konu ile ilgili araştırma ve incelemeleri yapması gerekir. Bu çalışmalara katılım mecburidir.
- e. Mimari proje çalışmasının ara sınav, yarıyıl sonu sınavı ve bütünleme sınavında değerlendirmeye alınması için öğrencinin devam koşulunu yerine getirmiş ve proje dersi ile ilgili istenen çalışmaları eksiksiz olarak Mimarlık Bölüm Başkanlığı'nın belirlediği gün, saat ve salonda ilgili öğretim elemanına teslim etmiş olması gerekir.
- f. Mimari Proje derslerinde öğrencinin başarılı sayılabilmesi için yalnızca derslere devam etmiş olması yeterli değildir. Öğrencinin, ders süresince yürüttüğü proje çalışmalarını düzenli olarak geliştirmesi ve her hafta grup öğretim elemanına sunarak süreç değerlendirmesine katılması zorunludur. Süreç değerlendirmelerine düzenli olarak katılmayan öğrenciler proje dersinden başarısız sayılır.
- g. Mimarlık eğitimi sürecinde öğrencinin yapacağı son Mimari Proje VIII'de öğrenciye olabildiğince bağımsız tasarım yapma yetkisinin kazandırılması esastır. Mimari proje VIII dersini alabilmek için öğrencinin 1 ve 2. sınıf derslerini başarıyla tamamlamış olması gerekir.
- h. Proje konusu, yarıyılın başladığı hafta içinde, yürütücüler tarafından öğrencilere açıklanır ve MB 301 Mimari Proje V'den itibaren her hafta jüri önünde projeler sunulur. Öncesinden jüriler için oluşturulan takvim öğrencilere ilan edilir.
- i. Öğrencilerin çalışmalarını denetlemek için yarıyıl boyunca proje yürütücülerinin belirlediği sayıda ara jüri yapılır. Tüm öğrencilere açık olarak yapılan bu değerlendirmelerde jüri üyeleri, öğrencilerin sundukları ve sözlü olarak açıkladıkları projeleri ile ilgili eleştirilerini yaparlar. Dönem sonunda Mimari Proje VIII'de

öğrenciler teslim ettikleri projelerini Bölüm başkanlığının ilan ettiği tarih ve salonda jüri önünde son kez sunarlar.

MADDE 24. Sınavlar

- a. Dönem boyunca öğrencilerin ders devam durumları sisteme işlenir. Dersin devam koşullarını sağlayan öğrenci sınavlara girmeye hak kazanır.
- b. Mimari proje yürütücülerinden oluşturulan jüri, dönem başında ilan edilen takvime göre öğrencilerin mimari projelerinin gelişimini değerlendirmek üzere toplanır. Projelerde kaç ara jüri yapılacağına dönem başında proje yürütücüleri başkanlığında derse giren diğer öğretim elemanları ile birlikte karar verir ve buna göre oluşturulan jüri takvimi ilan edilir.
- c. Oluşturulan konseptte göre projenin detaylandırılması gibi süreçlerin takip edildiği ara jürilerde, öğrencilerden istenen çizim ve maketlerin eksiksiz olarak getirilmesi, ilan edilen tarih ve saate uyulması gerekmektedir. Jüri başladığında yoklama listesi oluşturulur ve bu listeye göre koordinatörün oluşturduğu sırayla jüri sunumları gerçekleşir. Bu sıraya uymayan, geç gelen ya da katılmayan öğrencinin projesi, proje yürütücüleri tarafından öğrencinin yokluğunda değerlendirilir. Mimari Proje VIII'de ise öğrenci jüri önünde projesini sunmakla yükümlüdür.
- d. Ara Sınavlar/Dönem Sonu Sınavları/Bütünleme Sınavları
 - Proje derslerinde aşağıda detaylı bir şekilde açıklanan ara jüriler, ara sınavlar olarak değerlendirilir. Proje yürütücüleri, dönem başında öğrencilere ara sınavlar ve bu sınavların notlandırılması ile ilgili bilgi verir.
 - Ara sınavlar ve dönem sonu sınavları Dicle Üniversitesi Senatosu tarafından ilan edilen tarih aralığında Mimarlık Fakültesi Yönetim Kurulu tarafından belirlenen salon, tarih ve saatte gerçekleştirilir.
 - Mimari projelere ait belgeler ilan edilen ara sınav tarih, saat ve salonda ilgili öğretim elemanı tarafından teslim alınır.
 - Dönem sonu jürisi üniversitenin belirlediği final takvimine uygun olarak gerçekleştirilir. Jüri, öğrencinin dönem boyunca geliştirdiği projenin son aşamasını oluşturur. Proje yürütücülerinden oluşturulan jüri, öğrencilerden istenen çizimler ve maketler üzerinden projenin gelişimini ve sonucunu değerlendirir.
- e. Dönem Sonu Proje Teslimi
 - Mimari Projeler, bölüm başkanlığınca ilan edilen tarih ve saat aralığında belirlenen sınav salonunda, görevli öğretim elemanları tarafından teslim alınır. Bu süre hiçbir şekilde uzatılmaz. Sınav evrakları görevli öğretim elemanları dışında hiç kimseye teslim edilemez.
 - Mimari projelerde Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi yönetim kurulu kararı ile onaylanan aşağıdaki çalışmaların öğrenci tarafından eksiksiz olarak teslim edilmesi zorunludur (Tablo 1).

Ders	Vaziyet Planı	Kat Planları	Kesitler	Görünüşler	Sistem Detayı	Nokta Detayı	Sunum Paftası	3B Görseller	Maket	Baskı Formatı	Dijital Teslim	Ölçekler
MB 101	✓	✓	2 adet	4 adet	–	–	–	–	✓	A3	✓	Bütün paftalar 1/100 ölçekte, Maket 1/100
MB 102	✓	✓	2 adet	4 adet	–	–	–	–	✓	A3	✓	Vaziyet planı 1/100 Kat planları, kesit ve görünüşler 1/100, Maket 1/100
MB 201	✓	✓	2 adet	4 adet	–	–	–	–	✓	A3	✓	Vaziyet planı 1/200 Kat planları, kesit ve görünüşler 1/100, Maket 1/200
MB 202	✓ (Mimari)	✓	2 adet	4 adet	–	–	–	–	✓	A3	✓	Vaziyet planı 1/200 Kat planları, kesit ve görünüşler 1/100, Maket 1/200
MB 301	✓	✓	2 adet	4 adet	–	–	✓	–	✓	A3	✓	Vaziyet Planı 1/200 Kat Planları 1/100 veya 1/200 Kesitler 1/100 veya 1/200 Görünüşler 1/100 veya 1/200 Maket 1/200 Sunum Paftası 50 X 70 cm
MB 302	✓	✓	En az 2	4 adet	✓	✓	✓	✓	✓	A3	✓	Vaziyet Planı 1/500 Kat Planları 1/200 Kesitler 1/200 Görünüşler 1/200 Sistem Detayı 1/50 Nokta Detayı Yürütücünün İsteddiği Ölçekte Sunum Paftası 50 X 70 Cm Maket 1/500
MB 401	✓	✓	En az 2	4 adet	✓	✓	✓	✓	✓	A3	✓	Vaziyet Planı 1/500 Kat Planları 1/200 Kesitler 1/200 Görünüşler 1/200 Sistem Detayı 1/50 Nokta Detayı Yürütücünün İsteddiği Ölçekte Sunum Paftası 50 X 70 Cm Maket 1/500
MB 402	✓	✓	En az 2	4 adet	✓	✓	✓	✓	✓	A3	✓	Vaziyet Planı 1/500 Kat Planları 1/200 Kesitler 1/200 Görünüşler 1/200 Sistem Detayı 1/50 Nokta Detayı Yürütücünün belirlediği detaylar İsteddiği Ölçekte Sunum Paftası 50 X 70 cm Maket 1/500
MB 301 projeden itibaren belirlenen proje arsasının büyüklüğü ve mekânsal potansiyeli doğrultusunda, stüdyo sürecinin sağlıklı ilerleyebilmesi ve öğrencilerin tasarım problemini daha nitelikli biçimde ele alabilmeleri amacıyla proje ölçeğinde değişikliğe gidilmesi proje koordinatörü ve ders yürütücüleri tarafından uygun görüldüğünde Bölüm Başkanlığı'na dönemin ilk haftasında dilekçe ile bildirmeleri gerekmektedir. Tüm paftaların A3 boyutunda spirallenmiş bir nüshası, 3 boyutlu modeller, modelleme ve animasyonu olmalıdır.												

f. Çizim Yöntemi

- MB 101 Mimari Proje I, MB 102 Mimari Proje II, MB 201 Mimari Proje III projesinin paftalarının el çizimi olarak teslim edilmesi zorunludur. Diğer mimari proje dersleri için çizim tekniği ve kullanılan çizim programları serbesttir.

g. Teslim Şekli

- Tüm mimari projelerde ilan edilen çalışmalar listesi dikkate alınarak hazırlanan ölçekli tasarımlar, maket, 50 x 70 cm ölçüsünde sunum paftası, tasarımların A3 boyutunda çıktıları dijital ortamdaki kopyaları ile beraber bölüm başkanlığının belirlediği tarih, saat aralığı ve salonda imza karşılığı teslim edilir. Resmi olarak ilan edilen bu süreler dışında hiçbir teslim yapılamaz. Üç boyutlu modeller veya animasyon cephe çizimleri ve maket teslimi yerine geçmez. Üç boyutlu modeller veya animasyonlar istenenler listesinde ilan edilmediyse dahi öğrenci tarafından sunumunu zenginleştirmek adına ek sunum olarak verilebilir. Cephe çizimleri, kat planları, kesitler ölçekli ve teknik çizim esaslarına uygun olarak çizilmelidir.

MADDE 25. Mimari Proje Jürilerinde Değerlendirme Şekli ve Notlandırma

- a. Değerlendirme, ilgili mimari proje yürütücülerinin katıldığı jüri tarafından yapılır. Bu jüriye üniversite dışından mimarlar ve mühendisler gibi ilgili disiplinler üniversite içinden veya diğer üniversitelerin ilgili birimlerinden öğretim elemanları da davet edilebilir. Değerlendirme öncesi öğrenciler, projelerini jüriye sözlü olarak sunar ve kendilerine sorulacak soruları cevaplar. Jüri çalışmalarının proje sunumu bölümü tüm öğrencilere açık olarak yapılır.
- b. Öğrenciler proje koordinatörlerinin oluşturduğu sıraya göre çağrılarak, jüri değerlendirmesine katılır. Öğrenci belirlenen bu sıraya uymak zorundadır.
- c. Jüri tarafından öğrencilerin dönem boyunca yaptıkları tasarımları, çizim teknikleri, sunum teknikleri ve maketleri değerlendirilir. Değerlendirmede tasarımda ulaşılan sonuç kadar gelişim süreci de dikkate alınır.
- d. Mimari proje jürilerinde değerlendirme aşağıdaki kriterlere göre yapılır.
 - Kurgu
 - Fonksiyonel çözümler
 - Mimari anlatım (Çizimlerde teknik resim kurallarına uygunluk, pafta düzeni ve grafik sunumu, maket tekniği, çizimleri detaylı ifade etme düzeyi vb.)
- e. Değerlendirmede jüri üyelerinin notlarının aritmetik ortalaması alınır. Aritmetik ortalamanın yanı sıra, öğrencinin projesinin gelişimindeki tüm aşamaları takip eden proje grup yürütücüsünün de öğrenci hakkındaki durum değerlendirmesi dikkate alınır. Tüm jüri üyelerinin imzaladığı notlandırmayı içeren tutanak, bölüm başkanlığına teslim edilir.

MADDE 26. Hüküm Bulunmayan Durumlar

Bu çalışma esaslarında hüküm bulunmayan durumlarda, Dicle Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümleri ve Fakülte yetkili kurullarınca alınacak ilke kararları uygulanır.

MADDE 27. Yürürlük

Mimari Proje Dersleri Uygulama ve Değerlendirme Esasları, Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Yönetim Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 28. Yürütme

Mimari Proje Dersleri Uygulama ve Değerlendirme Esasları, Mimarlık Bölümü Başkanlığı tarafından yürütülür.

Beşinci Bölüm

Şehircilik Projesi Dersi Uygulama ve Değerlendirme Esasları

MADDE 29. Amaç

Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nde okutulmakta olan Şehircilik Projesi (MB 307) dersi öğrencilerin kent ölçeğinde analiz ve sentez yaparak kentsel tasarım becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Şehircilik Projesi; sürdürülebilir ve yaşanabilir kentsel gelişimin sağlanması amacıyla komşuluk ünitesi ölçeğinde konut alanları ve bulunması gereken fonksiyon alanlarının (ticari birimler, sosyo-kültürel tesis, dini tesis, sağlık tesis, eğitim tesisi vb) tasarımını içermektedir.

MADDE 30. Şehircilik Projesi Dersleri

- a. Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nde okutulan Şehircilik Projesi dersinde, öğrenciler 3. Sınıf Güz döneminde ders kapsamında kentsel tasarım ve planlama üretimine yönelik çalışmalar yapmakla yükümlüdür.
- b. Şehircilik Projesi dersi, mimarlık öğrencilerine kentsel ölçekte planlama, mekân organizasyonu ve kentsel tasarım ilkelerini kazandırmayı amaçlayan bir tasarım stüdyosudur ve öğrenciye;
 - Eğitim aşamasında; kent ve mekân ilişkilerini analiz etme, planlama sürecinin temel ilkelerini öğrenme ve ulaşım, yoğunluk, fonksiyon dağılımı ile açık-yeşil alan sistemi gibi bileşenleri değerlendirme becerilerini kazandırmayı,
 - Uygulama aşamasında; 1/1000 ölçeğinde kentsel tasarım ve imar planı tasarımı becerisi kazandırmayı hedefler.

Şehircilik Projesi dersi, belirtilen bu hedefler çerçevesinde aşağıdaki ilkelerin projeye yansıtılmasını önemser:

- **Mekânsal düzenin sağlanması:** Kentte konut, ticaret, yeşil alan ve diğer sosyal altyapı alanları ile ulaşım gibi farklı kullanım türlerinin dengeli ve işlevsel biçimde yerleştirilmesi.
- **Yaşam kalitesinin artırılması:** Sağlıklı konut alanları, yeterli sosyal donatı (park, okul, sağlık birimleri) ve erişilebilir kamusal alanlar oluşturarak insanların günlük yaşam konforunun yükseltilmesi.
- **Sürdürülebilirlik:** Doğal kaynakların korunması, yeşil alanların artırılması, özellikle topografya ve iklim gibi faktörlerin dikkate alınması.

- **Ulaşım ve erişilebilirlik:** Kent içi ulaşım sistemlerinin (yaya, bisiklet, toplu taşıma) etkin ve entegre olması.
- **Afet risklerinin azaltılması:** belirlenen alanın Deprem, sel gibi afetlere karşı dirençli olmasını sağlayacak önlemlerin alınması.

MADDE 31. Şehircilik Projesi Eğitiminin Aşamaları ve Yürütülmesi

- a. Şehircilik Projesi dersleri, kent ve mekân analizi, planlama sürecini öğrenme, kentsel tasarım ilkelerini uygulama ve sentez niteliğinde tasarım üretmeye yönelik çalışmaları içermektedir.
- b. Proje çalışmaları stüdyolarda, proje yürütücülerinin yönetiminde gerçekleştirilir. Bu dersler, yürütücülerin eleştirileri ile öğrencinin kendi analiz ve araştırmalarından beslenen çalışmalardır.
- c. Tasarım alanı eğitim başlamadan ilgili öğretim elemanlarınca belirlenir ve ilk derste konu başlığı, ihtiyaç programı ve çalışmanın yapılacağı arazi ile ilgili bilgiler proje koordinatörü tarafından öğrencilere duyurulur.
- d. Dersin başlangıcında öğrenciler, tasarım eğitimine hazırlık niteliğinde olan analiz ve kavramsal çalışmalar yapar. Ardından kazandıkları temel bilgi ve becerileri kullanarak 1/1000 ölçeğinde kentsel tasarım ve imar planı üretirler. Öğrencilerden beklenen, yürütücülerin eleştirileri doğrultusunda projelerini geliştirmeleri ve sunmalarıdır.
- e. Belirlenen çalışma alanları incelenerek kent dokusu, ulaşım ağı, yoğunluk dağılımı ve açık-yeşil alan sistemi analiz edilir. Öğrenciler kazandıkları bilgi ve beceriler doğrultusunda planlama sürecini öğrenir ve kentsel tasarım ilkelerini uygulayarak sentez niteliğinde çalışmalar üretir. Tasarımları detaylandırarak binalar, yollar ve açık alan unsurlarını projeye entegre eder.
- f. Şehircilik Projesi dersinde öğrenciler, dönem boyunca yürüttükleri projeleri akademik takvimde ilan edilen vize ve yarıyıl sonu tarihlerinde eksiksiz olarak teslim ederler.

MADDE 32. Şehircilik Projesi Derslerinde Grupların Oluşturulması

- a. Şehircilik Projesi derslerinde öğrenciler aşağıdaki esaslara göre gruplara ayrılırlar.
- b. Dönem başında, öğrenci sayısı proje yürütücüsü sayısına bölünerek proje gruplarının öğrenci sayısı belirlenir.
- c. Proje dersini ve öğrenci gruplarını koordine eden, sorumlu öğretim elemanı ile bir araştırma görevlisinden oluşan kurul, grupları dönemin ilk haftasında belirler.
- d. Öğrenciler zorunlu durumlar haricinde grup değişikliği yapamazlar.

MADDE 33 Şehircilik Projesi Derslerinde Dikkate Alınacak Hususlar

- a. **Bkz. Madde 23**

MADDE 34. Sınavlar

Şehircilik projesi sınavlar **Bkz. Madde 24**

- a. Dönem sonu Jürilerinde Proje Teslimi:

- Şehircilik projesi, Bölüm Başkanlığı’nca ilan edilen tarih, saat aralığı ve salonda, görevli öğretim elemanları tarafından teslim alınır. Bu süre hiçbir şekilde uzatılamaz. Görevli öğretim elemanları dışında hiç kimseye teslim yapılamaz. Şehircilik projesi final tesliminde Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi yönetim kurulu kararı ile onaylanan sınav belgelerinin eksiksiz teslim edilmesi gerekir (Tablo 2).

Tablo 2. Şehircilik Projesi Teslim İçeriği Tablosu

No	Teslim Türü	Ölçek / Format
1	Vaziyet Planı	1/1000
2	İmar Planı	1/1000
3	3 Boyutlu Görsel	1/1000
4	Siluet (2 adet)	1/1000
5	Merkez Tasarımı	1/500
6	Konut Kat Planları	1/200
7	Şehir Mobilyaları Örnekleri	1/200
8	A3 Boyutunda Vaziyet Planı ve İmar Planı	A3 Baskı
9	Çalışma Raporu	Yazılı Belge
9.a	– Alanın konumu	Rapor içeriği
9.b	– Topoğrafya, toprak, iklim, sosyo-ekonomik, jeofizik ve çevre ilişkileri	Rapor içeriği
9.c	– Çalışma alanı görüntüleri	Rapor içeriği
9.d	– Benzer toplu konut yerleşimleri örnekleri	Rapor içeriği
10	Dijital Teslim (öğretim elemanı tarafından verilen e-mail adresine)	Dijital ortam

b. Çizim Yöntemi:

- Şehircilik projesi dersleri için çizim tekniği serbesttir.

c. Teslim Şekli:

- İlan edilen istenilenler listesi dikkate alınarak paftalar halinde hazırlanan çizimler, maket, çizimlerin A3 boyutunda çıktıları dijital ortamdaki kopyaları ile beraber teslim edilir. Maket yerine üç boyutlu modeller veya animasyon kabul edilmez. Üç boyutlu modeller veya animasyonlar istenenler listesinde ilan edilmediyse, öğrenci tarafından sunumunu zenginleştirmek adına ek sunumlar olarak verilebilir. Silüet ve planlar teknik çizim esaslarına uygun olarak çizilmelidir.

MADDE 35. Şehircilik Projesi Değerlendirme Şekli ve Notlandırma:

- a. Değerlendirme, aşağıdaki kriterlere göre proje yürütücüleri tarafından yapılır.
 - Kurgu
 - Fonksiyonel çözümler (konsepti/kurguyu destekleyen fonksiyonel çözümler),
 - İmar Planı yapım tekniklerine uygunluk (Çizimlerde imar planı lejant kurallarına uygunluk, pafta düzeni ve grafik sunumu, maket tekniği vb.)

MADDE 36. Hüküm Bulunmayan Durumlar:

Bu çalışma esaslarında hüküm bulunmayan durumlarda, Dicle Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümleri ve Fakülte yetkili kurullarınca alınacak ilke kararları uygulanır.

MADDE 37. Yürürlük

Şehircilik Proje Dersi Uygulama ve Değerlendirme Esasları, Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Yönetim Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 38. Yürütme

Şehircilik Proje Dersi Uygulama ve Değerlendirme Esasları, Mimarlık Bölümü Başkanlığı tarafından yürütülür.

Altıncı Bölüm

Yapı Uygulama Projesi Dersi Uygulama ve Değerlendirme Esasları

MADDE 39. Amaç

Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nde okutulmakta olan MB 405 Yapı Uygulama Projesi Mimarlık Bölümü öğrencilerinin önceki yarıyıllarda MB 102 Mimari proje 2 dersinde tasarlamış oldukları Dubleks Konut tasarımını, yapı uygulama projesi kapsamında yeniden ele alarak, mimari tasarım kararlarını uygulanabilir, teknik olarak doğru ve mevzuata uygun hale getirmelerini sağlamaktır. Bu ders kapsamında öğrencilerin; mimari proje ile yapım süreci arasındaki ilişkiyi kavramaları, taşıyıcı sistem, yapı elemanları, malzeme seçimleri ve detay çözümleri konusunda bütüncül bir yaklaşım geliştirmeleri hedeflenmektedir. Ders, öğrencilerin projelerini uygulama ölçeğinde çizme, yapı detaylarını çözümü, teknik çizim standartlarını öğrenme ve mimari projeyi gerçek bir yapı üretim sürecine dönüştürebilme becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

- Mimarlık eğitimi sürecinde, Yapı Uygulama Projesi dersi kapsamında öğrencilerin tasarım ve uygulama kararlarını bütüncül bir yaklaşımla ele alarak bağımsız biçimde geliştirebilme yetkinliği kazanmaları esastır. Bu çerçevede öğrenci, MB 102 İki katlı konut (dubleks konut) tasarımı üzerinden mekânsal organizasyon, taşıyıcı sistem kurgusu, yapı kabuğu çözümleri, malzeme seçimi ve yapım teknikleri gibi temel yapı bileşenlerine ilişkin kararları kendi iradesiyle oluşturur. Süreç boyunca yürütücülerin rehberliğinde, tasarım kararlarını uygulama projeleri düzeyinde detaylandırarak; plan, kesit, görünüş ve sistem detayları ölçeğinde teknik açıdan geçerli, yönetmeliklere uygun ve yapım sürecinde uygulanabilir çözümler üretir. Böylece öğrenci, yapı uygulama ve teknik detaylandırma becerisini geliştirerek tasarımın kavramsal aşamasından uygulama projesi ölçeğine uzanan bütüncül bir proje üretim deneyimi kazanır.
- MB 102 İki katlı konut (Dubleks) tasarımı kapsamında ele alınacak proje konusu, yarıyılın başladığı ilk hafta içerisinde proje yürütücüleri tarafından öğrencilere ayrıntılı biçimde açıklanır. Bu açıklama; projenin kapsamı, hedefleri, beklentileri ve değerlendirme ölçütlerini içerecek şekilde yapılandırılır. Ayrıca dersin işleyişine ilişkin yöntem, stüdyo süreci, ara teslimler ve jüri tarihlerini kapsayan akademik takvim dönem başında proje yürütücüleri tarafından ilan edilir. Böylece öğrencilerin proje sürecini planlı, sistematik ve öngörülebilir bir çerçevede yürütmeleri amaçlanır.

- Dönem boyunca gerçekleştirilen tüm değerlendirmeler, öğrencilerin çalışmalarını geliştirmeye yönelik kapsamlı geri bildirim süreçlerini içerir. Bu değerlendirmeler, şeffaf ve katılımcı bir stüdyo ortamında yürütülür; öğrencilerin proje sürecinde aldıkları kararlar, geliştirdikleri mekânsal ve teknik çözümler ile sunum biçimleri bütüncül olarak ele alınır. Proje yürütücüleri, öğrencilerin sundukları projeleri tasarım ilkeleri, işlevsel organizasyon, yapısal kurgu, malzeme seçimi ve uygulama teknikleri açısından değerlendirerek sürecin ilerleyişine rehberlik eder. Böylece değerlendirme süreci, öğrencinin analitik düşünme, kararlarını temellendirme ve projesini sistematik biçimde geliştirme becerilerini destekleyen pedagojik bir araç olarak yapılandırılır.

MADDE 40. Yapı Uygulama Proje Dersleri

- a. Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nde öğrenciler, dördüncü sınıf Güz döneminde; MB 102 İki Katlı konut (Dubleks) Projesi'ni yapı uygulama projesi düzeyine taşıyarak; mimari kararlarını yapısal sistem kurgusu, malzeme seçimi, teknik detay çözümleri, ilgili mevzuat hükümleri ve uygulama süreçleri ile bütüncül bir yaklaşımla ele almayı amaçlar. Bu süreçte öğrencilerin, tasarım aşamasında ürettikleri mekânsal ve kavramsal kararları teknik, yapım ve yasal gereklilikler doğrultusunda yeniden değerlendirerek uygulamaya yönelik, gerçekleştirilebilir ve yönetmeliklere uygun proje çıktıları üretmeleri hedeflenir.
- b. Öğrenciler, tasarım kararlarını uygulanabilir, ölçülebilir ve detaylandırılmış hale getirerek mesleki pratiğe hazırlık yaparlar.

MADDE 41. Yapı Uygulama Projesinin Aşamaları ve Yürütülmesi

- a. MB 405 Yapı Uygulama Projesi dersi, öğrencilerin mimarlık eğitimi süresince kazandıkları yapısal sistemleri kavrama, yapı elemanlarını tanıma, malzeme bilgisi edinme ve teknik çizim üretme becerilerini bütüncül bir biçimde sentezledikleri çalışmaları kapsamaktadır. Ders kapsamında öğrenciler; taşıyıcı sistem kurgusu, döşeme-duvar-çatı birleşimleri, yapı kabuğu çözümleri, ısı, su ve ses yalıtımı detayları ile malzeme ve birleşim kararlarını uygulama projesi ölçeğinde ele alır. Bu doğrultuda, tasarımın teknik açıdan çözümlenmesi, yapı detaylarının doğru ölçekte ve standartlara uygun biçimde geliştirilmesi ve uygulamaya yönelik, gerçekleştirilebilir proje paftalarının üretilmesi hedeflenir.
- b. Bu derste öğrencilerden, müfredata uygun olarak belirlenen kapsam ve içerik doğrultusunda, daha önce geliştirmiş oldukları mimari projeleri bir yapı uygulama projesi niteliğinde yeniden ele almaları ve uygulama düzeyinde geliştirmeleri beklenir.
- c. Yapı Uygulama Projesi çalışmaları, ders yürütücülerinin yönetiminde mimarlık stüdyolarında gerçekleştirilir. Ders süreci; yürütücülerin eleştiri ve yönlendirmeleri doğrultusunda, öğrencinin kendi bilgi birikimi, teknik araştırmaları, mevzuat incelemeleri ve uygulama esaslarını dikkate alarak projelerini geliştirmesi esasına dayanır.
- d. Ders kapsamında ele alınacak MB 102 iki katlı (Dubleks) proje konusuna yönelik genel esaslar, dersin ilk haftasında proje koordinatörü tarafından öğrencilere ayrıntılı ve sistematik bir çerçevede duyurulur. Bu kapsamda; projenin amacı, kapsamı ve hedefleri, uygulama projesi ölçeğinde beklenen çizim ve teslim içerikleri, kullanılacak ölçekler, pafta düzeni ve sunum standartları açıklanır. Ayrıca taşıyıcı sistem kurgusu, yapı elemanlarının çözümlenmesi, teknik detayların geliştirilmesi, malzeme kararları ve ilgili mevzuata uyum gibi temel çalışma ilkeleri öğrencilere aktarılır. Bununla birlikte dersin işleyişine, ara

değerlendirme süreçlerine ve teslim takvimine ilişkin esaslar belirtilerek öğrencilerin proje sürecini planlı, disiplinli ve teknik açıdan tutarlı bir biçimde yürütmeleri hedeflenir.

- e. Yapı Uygulama Projesi dersinde öğrenciler, iki katlı konut (dubleks) olarak tasarladıkları mimari projeleri, uygulama ölçeğinde yeniden ele alırlar. Bu kapsamda projeler; arazinin topografik özellikleri, kot farkları ve araziye yerleşim kararları dikkate alınarak taşıyıcı sistem kurgusu, yapı elemanları, malzeme seçimleri, detay çözümleri ve teknik çizim standartları doğrultusunda geliştirilir.
- f. Öğrencilerden beklenen; eğimli arazi koşullarına uygun temel ve taşıyıcı sistem çözümleri üretmeleri, mekânsal organizasyonu araziyle bütünleşik biçimde revize etmeleri ve yürütücülerin eleştirileri doğrultusunda projelerini teknik açıdan doğru, uygulanabilir ve ilgili mevzuata uygun bir biçimde tamamlayarak sunmalarıdır.
- g. Dönem içerisinde, akademik takvimde ilan edilen ara sınav ve dönem sonu değerlendirme tarihlerinde öğrenciler, ders kapsamında belirlenen uygulama projelerini ve teknik çizim teslimlerini eksiksiz olarak sunmakla yükümlüdür (Tablo 3)

Tablo 3. Yapı Uygulama Projesi Dersinin İşleyişi

Aşama	Haftalar	Aşama Başlığı	İçerik ve Yapılacak Çalışmalar	Amaç
1	1-2	Projenin Analizi ve Revizyonu	Önceki yarıyıldaki üretilen “Eğimli Arazide Dubleks Konut” projesi incelenir. Mevcut projede eğimli arazi olmaması durumunda ders koordinatörü tarafından belirlenen eğimlere göre plan şeması, taşıyıcı sistem kurgusu, ıslak hacimler, merdiven ve sirkülasyon, cephe ve kütle kararları değerlendirilir. Uygulamaya uygun olmayan kararlar tespit edilerek gerekli mimari revizyonlar yapılır.	Projenin uygulanabilirliğini sorgulamak ve “Bu proje gerçekten inşa edilebilir mi?” sorusuna cevap aramak.
2	3-4	Taşıyıcı Sistem ve Yapısal Kurgu	Taşıyıcı sistem türü (betonarme/çelik/karma) belirlenir. Kolon, kiriş, perde ve döşeme kararları netleştirilir. Taşıyıcı sistem; planlarla uyumlu, mekân kullanımını bozmayacak ve mantıklı aks sistemine sahip olacak şekilde düzenlenir. Taşıyıcı elemanlar plan ve kesitlere işlenir.	Yapının strüktürel olarak doğru ve uygulanabilir şekilde kurgulanmasını sağlamak.
3	5-7	Uygulama Ölçekli Mimari Çizimler	Kat planları (1/50) hazırlanır. Çizimlerde duvar kalınlıkları, kapı-pencere ölçüleri, kotlar, merdiven detayları ve malzeme katmanları net olarak gösterilir.	Projeyi uygulama projesi standartlarına uygun hâle getirmek.
4	8-10	Yapı Elemanları ve Detay Çalışmaları	Temel sistemi, döşeme detayları, dış duvar katmanları, çatı sistemi, ısı ve su yalıtımı ele alınır. Malzeme kararları; teknik özellikleri, birleşim detayları ve uygulama mantığı ile birlikte geliştirilir.	Yapı elemanlarının teknik doğrulukla ve uygulanabilir şekilde çözümlenmesini sağlamak.
5	11-12	Islak Hacimler ve Merdiven Detayları	Banyo, WC, mutfak gibi ıslak hacimler; tesisat şemaları, zemin ve duvar kaplamaları, yalıtım detayları ile birlikte çizilir. Merdiven; rıht-basamak ölçüleri, korkuluk sistemi ve taşıyıcı bağlantılarıyla detaylandırılır.	Islak hacimler ve merdivenlerin teknik, işlevsel ve güvenli biçimde çözümlenmesini sağlamak.
6	13-14	Uygulama Paftaları ve Sunum	Çatı planı, kesitler ve görünüşler hazırlanır. Tüm çizimler pafta düzenine alınır. Paftalar teknik, okunabilir ve uygulama mantığını açıkça anlatan bir düzende hazırlanır. Proje, bir uygulama dosyası hâline getirilir.	Projenin teknik olarak tamamlanması ve profesyonel sunum niteliğine ulaştırılması.

MADDE 42. Yapı Uygulama Projesinde Grupların Oluşturulması

Yapı Uygulama Projesi dersinde öğrenciler aşağıdaki esaslara göre gruplara ayrılırlar.

- a. Dönem başında öğrenciler, ders kapsamında çalışmak istedikleri proje yürütücüsünü tercih etme hakkına sahiptir. Öğrencilerin beyan ettikleri tercihler doğrultusunda proje grupları oluşturulur; gerekli durumlarda gruplardaki öğrenci dağılımının dengeli ve sürdürülebilir olması amacıyla kontenjan düzenlemeleri yapılır. Bu yöntemle, öğrencilerin akademik çalışma sürecini daha verimli ve etkileşimli bir ortamda yürütmeleri hedeflenir.
- b. Proje dersini ve grupları koordine eden sorumlu öğretim elemanı ve bir araştırma görevlisinden oluşacak kurul tarafından belirlenen gruplar dönemin ilk haftasında belirlenir.
- c. Öğrencinin mümkün olduğu ölçüde önceki projelerde çalıştığı proje yürütücüsünden farklı bir yürütücü ile birlikte çalışması sağlanır.
- d. Öğrenciler zorunlu durumlar haricinde grup değişikliği yapamazlar.

MADDE 43. Yapı Uygulama Projesi Dersinde Dikkate Alınacak Hususlar

- a. Yapı Uygulama Projesi dersi, öğrencilerin önceki yarıyıllarda edindikleri bilgi ve beceriler üzerine yapılandırılmaktadır. Bu kapsamda öğrencilerin, ilgili öğretim planında yer alan mimari proje derslerinde kazandıkları tasarım, yapı bilgisi ve teknik çizim deneyimini bu derste geliştirmeleri ve uygulama projesi düzeyine taşımaları beklenmektedir.

Yapı Uygulama Projesi dersinde dikkate alınacak hususlar Mimari projelerle paralel şekilde yürütölmektedir. **Bkz Madde 23**

MADDE 44. Sınavlar

Yapı Uygulama Projesi dersinde dikkate alınacak hususlar Mimari projelerle paralel şekilde yürütölmektedir. **Bkz Madde 24**

a. Dönem Sonu Proje Teslimi

- Yapı Uygulama Projesi kapsamında hazırlanan projeler, Mimarlık Bölüm Başkanlığı tarafından ilan edilen tarih ve saat aralığında, belirlenen sınav salonunda, görevli öğretim elemanları tarafından teslim alınır. İlan edilen teslim süresi hiçbir şekilde uzatılmaz. Proje teslimleri, yalnızca görevli öğretim elemanlarına yapılır; bu kişiler dışında hiçbir kişi veya birime teslim kabul edilmez.
- Yapı Uygulama Projesi dersinde, Dicle Üniversitesi Mimarlık Faköltesi Yönetim Kurulu kararı ile onaylanan ve ders kapsamında belirlenen tüm uygulama projeleri, teknik çizimler, detay paftaları ve ilgili dokümanların, öğrenci tarafından eksiksiz olarak hazırlanarak teslim edilmesi zorunludur (Tablo 4).

Tablo 4. Yapı Uygulama Projesi Teslim İçeriği Tablosu

No	Teslim Türü	Ölçek
1	Vaziyet Planı	1/100
2	Kat Planları (tüm katlar)	1/50
3	Temel Kirişleme Kalıp Planları (tüm katlar)	1/50
4	Çatı Planı	1/50
5	Temel Planı	1/50
6	Kesitler (en az 2 adet)	1/50
7	Görünüşler (tüm cepheler)	1/50
8	Ölçülendirme, kodlandırma, malzeme taramaları ve yapı elemanlarının eksiksiz gösterimi	Zorunlu
9	Sunum paftası	Zorunlu

b. Çizim Yöntemi

Yapı Uygulama Projesi dersinde, proje çizimlerinin hazırlanmasında kullanılacak çizim tekniği ve çizim programları serbesttir. Öğrenciler, çizimlerini el çizimi veya dijital ortamda hazırlayabilir; tercih edilen yöntem, teknik çizim kurallarına ve uygulama projesi standartlarına uygun olmak kaydıyla değerlendirmeye alınır.

c. Teslim Şekli

- Yapı Uygulama Projesi dersinde, tüm mimari projeler; ders kapsamında ilan edilen zorunlu çalışmalar listesi dikkate alınarak hazırlanan, belirlenen ölçeklerdeki uygulama projeleri, gerekli görülen maket çalışmaları ve bu çalışmaların A3 boyutunda çıktıları ile birlikte dijital kopyaları (PDF/DWG vb.) ile Mimarlık Bölüm Başkanlığı tarafından ilan edilen tarih, saat ve salonda teslim edilir. Resmî olarak ilan edilen teslim süreleri dışında hiçbir şekilde teslim kabul edilmez.
- Üç boyutlu dijital modeller ve/veya animasyonlar, zorunlu teslimlerin yerine geçmez. Ancak, bu çalışmalar teslim listesinde yer almasa dahi, öğrencinin projesini daha iyi ifade edebilmesi amacıyla ek sunum materyali olarak jüriye sunulabilir.
- Cephe çizimleri ile birlikte tüm plan ve kesitler; ölçülendirme, kodlandırma, malzeme gösterimleri ve çizgi hiyerarşisi dikkate alınarak teknik çizim esaslarına uygun biçimde hazırlanmalıdır.

MADDE 45. Yapı Uygulama Proje Jürilerinde Değerlendirme Şekli ve Notlandırma

- Proje yürütücüleri tarafından öğrencilerin dönem boyunca yaptıkları tasarımları, çizim teknikleri, sunum teknikleri değerlendirilir. Değerlendirmede projede ulaşılan sonuç kadar gelişim süreci de dikkate alınır.
- Yapı Uygulama Projesi dersinde değerlendirme, proje yürütücüleri tarafından aşağıdaki kriterler doğrultusunda yapılır:
 - Kurgu ve Tasarım Mantığı: Projenin mekânsal organizasyonu, araziye uyumu, eğimli arazi koşullarına uygunluğu ve genel kurgusal bütünlüğü.
 - Fonksiyonel Çözümler: Mekânların işlevselliği, dolaşım ve kullanım mantığı, taşıyıcı sistem ve yapısal elemanlarla entegrasyonu.
 - Mimari Anlatım ve Teknik Sunum: Çizimlerin teknik resim kurallarına uygunluğu, pafta düzeni ve sunum paftası veya 3D görseller ve diğer sunum tekniklerinin yeterliliği, detayların doğru ve anlaşılır şekilde ifade edilmesi.

- c. Değerlendirmede, öğrencinin projesinin gelişimindeki tüm aşamaları takip eden proje yürütücülerinin gözlemleri ve durumu ile ilgili değerlendirmesi dikkate alınarak notlandırma yapılır. Tüm proje yürütücülerinin verdiği notlar ilan edilir ve notlandırmayı içeren resmi tutanak, Bölüm Başkanlığı'na teslim edilir.

MADDE 46. Hüküm Bulunmayan Durumlar

Bu çalışma esaslarında hüküm bulunmayan durumlarda, Dicle Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümleri ve Fakülte yetkili kurullarınca alınacak ilke kararları uygulanır.

MADDE 47. Yürürlük

Yapı Uygulama Projesi Dersi Uygulama ve Değerlendirme Esasları, Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Yönetim Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 48. Yürütme

Yapı Uygulama Projesi Dersi Uygulama ve Değerlendirme Esasları, Mimarlık Bölümü Başkanlığı tarafından yürütülür.

Yedinci Bölüm

“Rölöve Teknikleri” ile “Koruma ve Restorasyon Projesi” Dersleri Uygulama ve Değerlendirme Esasları

MADDE 49. Amaç

“Rölöve Teknikleri” dersinin temel amacı, mevcut bir yapının doğru, eksiksiz ve bilimsel yöntemlerle belgelenmesini öğretmektir.

“Koruma ve Restorasyon Projesi” dersinin temel amacı, tarihi ve kültürel değeri olan yapıların korunması, yaşatılması ve uygun müdahalelerle geleceğe aktarılması için proje geliştirme becerisi kazandırmaktır.

MADDE 50. Dersin Kapsamı

a) “Rölöve Teknikleri”

- Yapının ölçülmesi ve çizimle ifade edilmesi becerisini kazandırmak
- Plan, kesit ve görünüşlerin ölçekli ve teknik standartlara uygun hazırlanmasını sağlamak
- Yapının malzeme, yapım tekniği ve bozulma durumunu analiz edebilmek
- Geleneksel ve dijital ölçüm tekniklerini öğretmek (lazer ölçüm, fotogrametri vb.)
- Restorasyon projelerine temel oluşturacak doğru veri üretimini sağlamaktır.

b) “Koruma ve Restorasyon Projesi”

- Yapının tarihsel, kültürel ve mimari değerini analiz etmek
- Rölöve verilerini kullanarak bilimsel restorasyon kararları üretmek
- Koruma ilkelerine uygun müdahale yöntemleri geliştirmek
- Restitüsyon (geçmiş durumun araştırılması) yapabilmek

- Ulusal ve uluslararası koruma kriterlerine uygun proje hazırlamak
- Teknik çizim ve raporlama becerisi kazanmaktır.

Yani “Rölöve Teknikleri” dersi, veri toplama ve analiz; “Koruma ve Restorasyon Projesi” dersi ise bu veriyi dayanarak karar üretme aşamasıdır.

MADDE 51. Uygulama Esasları

a) “Rölöve Teknikleri”

- Ders, teorik anlatım ve uygulamalı çalışmalar şeklinde yürütülür.
- Teorik kısımda, tarihi yapı/ koruma alanında kullanılan terimler ve tanımlar, Rölöve alma yöntemleri ile kullanılan ölçek ve araçlar, koruma kavramı, koruma ve değerlendirme ölçütleri, plan bazında kroki çizimi, ölçü alma teknikleri, ölçülerin çizime aktarımı gibi konular anlatılır. Anlatılan yöntemle sınıfın rölövesinin alımı yapılır ve bu ölçümlerin çizime aktarılması istenir.
- Öğrencilerden, alınan ölçümlerin CAD programları (AutoCAD vb.) kullanılarak teknik çizime dönüştürmesi gerekmektedir.
- Uygulamalar grup çalışması olarak yapılır. Grupları öğrenciler kendileri oluşturur. Gruplar en az 3 kişiden oluşur ve yapı büyüklüğüne göre grup elemanı sayısı 4/5/6 olabilir.
- Suriçin deki tarihi kent dokusu içerisinde gezerek ve yapı sahibinden izin alan öğrenci grubu, grup hocasından çalışabileceği tarihi yapı için uygunluk onayı alır.
- Dersin teorik bölümünde anlatılan analitik rölöve tekniklerine göre seçilen tarihi yapının rölövesi yerinde ölçüm, gözlem ve fotoğraflama yoluyla hazırlanır.
- Rölöve çizimleri, yürürlükteki çizim standartlarına ve ölçek (1/50) kurallarına uygun olarak hazırlanır.
- Öğrencilerin derslere eksiksiz katılımı zorunludur.(Bkz madde 23/b)
- Ders kapsamında yapılan saha çalışmaları, ders saatleri dışında grup öğrencileri tarafından planlanarak yapılır. Saha çalışmasında alınan ölçülerin çizimlerinin rölöve tekniklerine uygunluğunun incelenmesi grup hocaları tarafından ders saati içerisinde değerlendirilir.
- Ders sürecinde yapılan değerlendirmelerde; tarihi yapılarda yapım teknolojisi, mimari mekanlar, yöresel terminoloji, tarihi yapılardaki bozulmalar (malzeme, strüktür, vb) hakkında bilgi ve görsel verilerin aktarımı grup hocaları tarafından öğrencilere aktarılır.
- Dönem içerisinde grup hocaları; çalışılan yapıları yerinde incelemek, değerlendirmeleri ve analizleri göstermek üzere öğrencilerle birlikte ders saati içerisinde alan çalışması yapılabilir.
- Dönem sonunda öğrenci grupları hazırladıkları rölöve çizimlerini, rapor ve fotoğraf albümünü teslim etmek zorundadır.

b) “Koruma ve Restorasyon Projesi”

- Ders, teorik anlatım ve uygulamalı çalışmalar şeklinde yürütülür.
- Ön koşullu bir derstir. Önceki dönem rölöve teknikleri dersini başarıyla tamamlayanlar bu dersi almaya hak kazanır.
- Önceki dönem rölöve teknikleri dersinde çalışılan yapı üzerinde çalışma devam eder. Rölöve çizimleri hazırlanan tarihi yapının restorasyon sürecinin nasıl ilerlediği ve hangi çalışmaların hazırlanması gerektiği anlatılır.

- Dersin teorik kısmında; koruma ile ilgili kavramlar/tanımlar, terminolojik bilgi, koruma ve restorasyon sürecinin gelişimi gibi konular aktarılır.
- Önceki dönem oluşturulan gruplar aynı yapılar üzerinde çalışmaya devam eder.
- Öğrencilerin derslere eksiksiz katılımı zorunludur. (Bkz madde 23/b)
- Ders sürecinde grup hocaları tarafından; geleneksel mimaride malzeme analizi, tarihi yapılarda meydana gelen bozulma türleri ve nedenleri, restitüsyon araştırmalarının ve projesinin nasıl hazırlandığı, restorasyon projesinin hazırlanması, müdahale kararları hakkında gerekli teorik bilgiler öğrencilere aktarılır.
- Dönem süreci sonunda grup öğrencileri, rölövesi hazırlanmış olan tarihi yapının; malzeme ve hasar analizleri, restitüsyon ve restorasyon projesi, analizleri, raporları ile fotoğraf albümünü teslim etmek zorundadır.

MADDE 52. Sınavlar**a) “Rölöve Teknikleri”**

Tablo 1. Rölöve Teknikleri dersi Teslim İçeriği Tablosu

No	Teslim Türü	Ölçek / Format
1	Vaziyet Planı	1/50-1/100
2	Kat Planları	1/50
3	Kesit/görünüşler	1/50
4	Detaylar	1/10-1/20
5	Rölöve raporu	Yazılı Belge
6	Fotoğraf albümü	Görsel dosyası
7	Dijital Teslim (öğretim elemanı tarafından verilen e-mail adresine)	Dijital ortam

b) “Koruma ve Restorasyon Projesi”

Tablo 2. Koruma ve Restorasyon Projesi dersi Teslim İçeriği Tablosu

No	Teslim Türü	Ölçek / Format
1	Rölöve çizimleri/güncellenmiş (Vaziyet+planlar+kesit/görünüşler)	A3
2	Rölöve- Malzeme Analizleri	A3
3	Rölöve- Hasar Analizleri	A3
4	Restitüsyon	A3
5	Restitüsyon Analizi	A3
6	Restorasyon Projesi	A3
7	Restorasyon Müdahale Paftası	A3
8	Rölöve/Restitüsyon/Restorasyon Raporu	Yazılı Belge
9	Fotoğraf albümü	Görsel dosyası
10	Dijital Teslim (öğretim elemanı tarafından verilen e-mail adresine)	Dijital ortam

MADDE 53. Rölöve Teknikleri ile Koruma ve Restorasyon Projesi Dersinde Dikkate Alınacak Hususlar

- a. MB 304 Rölöve Teknikleri dersi, MB 403 Koruma ve Restorasyon Projesi dersinin birbirinin devamı niteliğinde olması nedeniyle ön koşullu bir derstir. Öğrencilerin bu dersi alabilmeleri için, ilgili öğretim planında belirtilen ön koşulları sağlamaları ve bir

önceki MB 304 Rölöve Teknikleri dersini başarıyla tamamlamış olmaları gerekmektedir.

- b. MB 304 Rölöve Teknikleri ile MB 403 Koruma ve Restorasyon Projesi derslerine ait ara değerlendirme, yarıyıl sonu ve bütünleme değerlendirmelerinde öğrencinin projelerinin değerlendirmeye alınabilmesi için; devam koşulunu yerine getirmiş olması ve ders kapsamında istenen tüm proje, çizim ve çalışmaları, Mimarlık Bölüm Başkanlığı tarafından belirlenen tarih ve saatlerde, yine bölüm başkanlığınca görevlendirilen kişilere eksiksiz olarak teslim etmiş olması gerekmektedir.

MADDE 54. Sınavlar

Bu derslerde tek bir sınav yerine, tüm döneme yayılan bir performans değerlendirmesi yapılır.

Rölöve Teknikleri ile Koruma ve Restorasyon Projesi derslerinin ara sınavlarında; yazılı ve projelerin değerlendirilmesi birlikte yapılır. Ara sınavlarda yapılacak yazılı, derste anlatılan teorik bilgilerin sınandığı bir sınavdır.

Dönem sonu sınavında, tüm çizimler dönem başında ilan edilen ölçekte ve formatta teslim edilmelidir. Geç teslimler, bölüm ve ders sorumlusu tarafından belirlenen esaslar doğrultusunda değerlendirilir.

MADDE 55. Rölöve Teknikleri ile Koruma ve Restorasyon Projesi Dersi Değerlendirme Şekli ve Notlandırma

Değerlendirmede; çizimlerin doğruluğu, teknik yeterlilik, koruma ilkelerine uygunluk, sunum kalitesi ve sürece katılım dikkate alınır.

- Ölçüm doğruluğu ve eksiksizlik
- Çizimlerin teknik standartlara uygunluğu
- Analizlerin yeterliliği (malzeme, bozulma vb.)
- Koruma yaklaşımının doğruluğu
- Müdahale kararlarının bilimsel ve etik uygunluğu
- Rölöve ve analiz verilerinin doğru kullanımı
- Pafta düzeni ve sunum kalitesi
- Süreç içi performans
- **İntihal ve kopya ciddi yaptırım gerektirir**

MADDE 56. Hüküm Bulunmayan Durumlar

Bu çalışma esaslarında hüküm bulunmayan durumlarda, Dicle Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümleri ve Fakülte yetkili kurullarınca alınacak ilke kararları uygulanır.

MADDE 57. Yürürlük

MB 304 Rölöve Teknikleri ile MB 403 Koruma ve Restorasyon Projesi Dersi Uygulama ve Değerlendirme Esasları, Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Yönetim Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 58. Yürütme

MB 304 Rölöve Teknikleri ile MB 403 Koruma ve Restorasyon Projesi Dersi Uygulama ve Değerlendirme Esasları, Mimarlık Bölümü Başkanlığı tarafından yürütülür.

Sekizinci Bölüm
Çeşitli Hükümler

MADDE 59. Hüküm Bulunmayan Hâller

Bu Yönerge esaslarında hüküm bulunmayan durumlarda, Üniversite Öğretim Yönetmelikleri, ilgili diğer mevzuat hükümleri ile YÖK, Dicle Üniversitesi Senatosu, Üniversite Yönetim Kurulu ve ilgili kurul kararları ve ilgili fakülte yetkili kurullarınca alınacak ilke kararları uygulanır.

MADDE 60. Yaz Öğretimi

Mimarlık Fakültesine ilişkin Yaz Öğretiminin açılması halinde Bu yönerge esaslarına ilişkin hükümler geçerlidir.

MADDE 61. Mezuniyet

- a. 2025- 2026 Eğitim- Öğretim yılından itibaren öğrencilerin mezun olabilmesi için öğrenim süresince en az 5 adet etkinlikte görev almış olması ve sosyal transkriptin öğrenci otomasyon sistemine Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı tarafından işlenmesi gerekmektedir.
- b .Bütün öğrencilerin mezun olabilmesi için Öğrencinin kayıtlı olduğu programdaki tüm zorunlu ve seçmeli dersleri başarıyla tamamlaması ve 240 AKTS kredisinin eksiksiz olması gerekir.
- c. Genel Akademik Not Ortalamasının (GANO) 100 üzerinden en az 60 olması gerekmektedir.
- d. Müfredatta yer alan büro ve şantiye zorunlu stajların başarıyla tamamlanıp onaylanmış gerekmektedir.

MADDE 62. Yürürlük

Bu çalışma esasları ilgili Fakülte Kurulu onayına müteakip Dicle Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer ve Dicle Mimarlık Fakültesi Dekanlığı tarafından yürütülür.